



# ZAKON O TRŽIŠTU NAFTE I NAFTNIH DERIVATA

- pročišćeni tekst-

NN 19/14 i NN 73/17, stupa na snagu 3.8.2017.

## Sadržaj:

I. OPĆE ODREDBE.....	4
Predmet i primjena zakona .....	4
Članak 1. ....	4
Primjena pravne stečevine Europske unije .....	4
Članak 2. ....	4
Značenje pojedinih izraza .....	4
Članak 3. ....	4
II. OBAVLJANJE ENERGETSKIH DJELATNOSTI.....	6
Energetske djelatnosti.....	6
Članak 4. ....	6
Članak 5. ....	7
Članak 6. ....	7
Članak 7. ....	7
Članak 8. ....	8
Članak 9. ....	8
Članak 10. ....	8
Članak 11. ....	9
Članak 12. ....	10
III. OPERATIVNE ZALIHE NAFTNIH DERIVATA.....	11
Članak 13. ....	11
IV. OBVEZNE ZALIHE NAFTE I NAFTNIH DERIVATA.....	12
Članak 14. ....	12
Članak 15. ....	13
Članak 16. ....	13
Članak 17. ....	14
V. NADZOR.....	15
Članak 26. ....	15
VI. PREKRŠAJNE ODREDBE.....	15
Članak 27. ....	15
Članak 28. ....	16
VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE .....	16

Članak 29. ....	16
Članak 30. ....	16
Članak 31. ....	17
Članak 32. ....	17
Članak 33. ....	17
Članak 34. ....	17
PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE iz NN 73/17.....	18
Članak 4. ....	18
Članak 5. ....	18
Članak 6. ....	18

## I. OPĆE ODREDBE

### Predmet i primjena zakona

#### Članak 1.

**(1)** Ovim se Zakonom uređuju pravila i mjere za sigurnu i pouzdanu proizvodnju naftnih derivata, transport nafte i naftnih derivata, trgovinu na veliko i malo naftnim derivatima, skladištenje nafte i naftnih derivata, trgovinu na veliko i malo ukapljenim naftnim plinom, pravo pristupa treće strane, otvoren pristup tržištu, plan intervencije u slučaju izvanrednog poremećaja opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata te operativne i obvezne zalihe nafte, odnosno naftnih derivata.

**(2)** Ovim se Zakonom uređuje i uspostava i provođenje mjera za sigurnu i pouzdanu opskrbu naftom i naftnim derivatima.

**(3)** Na odnose u sektoru nafte i naftnih derivata koji nisu uređeni ovim Zakonom primjenjuju se odredbe Zakona o energiji, regulaciji energetske djelatnosti i posebnih propisa kojima se uređuje područje trgovine.

**(4)** Odredbe ovoga Zakona ne odnose se na sabirno-transportne i skladišne sustave nafte na proizvodnim poljima.

### Primjena pravne stečevine Europske unije

#### Članak 2.

Ovim se Zakonom u zakonodavstvo Republike Hrvatske prenosi Direktiva 2009/119/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 14. rujna 2009. kojom se države članice obvezuju održavati minimalne zalihe sirove nafte i/ili naftnih derivata (SL L 265/9 od 9. 10. 2009.).

### Značenje pojedinih izraza

#### Članak 3.

**(1)** Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju značenja utvrđena Zakonom o energiji.

**(2)** U ovom se Zakonu koriste i pojmovi koji u smislu ovoga Zakona imaju sljedeća značenja:

1. *aditivi* – spojevi koji nisu ugljikovodici, a koji se dodaju ili miješaju s derivatom kako bi se izmijenila njegova svojstva
2. *biogorivo* – tekuće ili plinovito gorivo koje se koristi u prijevozu, proizvedeno iz biomase, odnosno biorazgradive frakcije proizvoda, otpada i ostataka iz poljoprivrede (uključujući biljne i životinjske tvari), šumarstva i povezanih industrija, kao i biorazgradiva frakcija industrijskog i komunalnog otpada
3. *domaća potrošnja* – ukupne količine, izračunate u skladu s Prilogom II. Direktive iz stavka 1. ovoga članka, isporučene unutar zemlje za upotrebu u energiji i za neenergetsku upotrebu, a obuhvaća i isporuke sektoru energetske transformacije i isporuke sektoru industrije, prometa, kućanstvima i ostalim sektorima za krajnju potrošnju te obuhvaća vlastitu potrošnju energetskega sektora (osim goriva za rafinerije)

4. *fizička dostupnost* – organiziranje mjesta i prijevoza obveznih, odnosno operativnih zaliha kako bi se osiguralo njihovo puštanje u promet ili učinkovitu dostavu krajnjim korisnicima i tržištu, u onom vremenskom okviru i pod uvjetima koji pridonose ublažavanju mogućih problema u opskrbi tržišta nafte i naftnih derivata
5. *Agencija za ugljikovodike (u daljnjem tekstu: Agencija)* – središnje tijelo u Republici Hrvatskoj za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata, koja je jedinstveno tijelo ovlašteno formirati, održavati i prodavati obvezne zalihe
6. *komercijalne zalihe nafte i naftnih derivata* – zalihe nafte i naftnih derivata namijenjene za daljnju prodaju krajnjim kupcima koje uključuju obvezni dio koji se odnosi na operativne zalihe
7. *Međunarodna agencija za energiju* – samostalna organizacija koja djeluje na osiguranju pouzdane, pristupačne i čiste energije za države članice Europske unije i druge države članice te agencije
8. *međunarodni pomorski spremnici* – imaju značenje kao u Prilogu A odjeljku 2.1. Uredbe (EZ) broj 1099/2008
9. *Ministarstvo* – ministarstvo nadležno za poslove energetike
10. *ministar* – ministar nadležan za energetiku
11. *nafta* – smjesa ugljikovodika prirodnog podrijetla
12. *naftni derivati* – proizvodi dobiveni iz nafte (motorni benzini, benzini za zrakoplove, dizelska goriva, plinska ulja, loživa ulja, brodska goriva, gorivo za mlazne motore, petroleji, bitumeni, naftni koks i ukapljeni naftni plin)
13. *operator sustava za transport nafte naftovodima* – energetska subjekt koji obavlja energetska djelatnost transporta nafte naftovodima i odgovoran je za rad, održavanje i razvoj sustava na određenom području i, gdje je izvodivo, njegovo povezivanje s drugim sustavima te za osiguranje dugoročne sposobnosti sustava da zadovoljava razumne potrebe za transport nafte
14. *operator sustava za transport naftnih derivata produktovodima* – energetska subjekt koji obavlja energetska djelatnost transporta naftnih derivata produktovodima i odgovoran je za rad, održavanje i razvoj sustava na određenom području i, gdje je izvodivo, njegovo povezivanje s drugim sustavima te za osiguranje dugoročne sposobnosti sustava da zadovoljava razumne potrebe za transportom naftnih derivata
15. *pregovorni pristup treće strane* – način pristupa sustavu u kojem vlasnik sustava ili operator i treća strana pregovaraju oko komercijalnih uvjeta pristupa sustavu
16. *Platt's Crude Oil Marketwire* – službena kotacija raspona cijena raznih tipova sirove nafte na globalnom tržištu vezana uz cijenu referentne sirove nafte
17. *Platt's European Marketscan* – službena kotacija raspona cijena naftnih derivata koji odgovaraju europskim standardima kvalitete na europskom tržištu
18. *posebne zalihe* – oblik obveznih zaliha nafte i naftnih derivata, čije formiranje i održavanje nije obvezno nego ovisi o odluci pojedine države članice
19. *referentna godina* – kalendarska godina podataka o potrošnji ili neto uvozu koji se koriste za izračunavanje zaliha koje treba držati ili zaliha koje se stvarno drže u zadanom vremenu

20. *skladištenje nafte i naftnih derivata* – skladištenje nafte i naftnih derivata na propisani način u posebnim prostorima sa svrhom prodaje skladišnih kapaciteta i/ili za vlastite potrebe
21. *standardi kvalitete tekućih naftnih goriva* – *važće norme određene posebnim propisima*
22. *stvarna međunarodna odluka o puštanju zaliha u promet* – svaka važća odluka Upravljačkog odbora Međunarodne agencije za energiju o stavljanju sirove nafte ili naftnih derivata na tržište kroz puštanje u promet zaliha njezinih članica i/ili dodatne mjere
23. *unos nafte i naftnih derivata* – dovoz nafte i naftnih derivata na područje Republike Hrvatske iz država članica Europske unije
24. *uvoz nafte i naftnih derivata* – dovoz nafte i naftnih derivata na područje Republike Hrvatske iz zemalja, koje nisu države članice Europske unije
25. *veliki poremećaj u opskrbi* – značajan i iznenađan pad u opskrbi na području Europske unije ili pojedine države članice sirovom naftom ili naftnim derivatima, bez obzira na to je li zbog toga donesena stvarna međunarodna odluka o puštanju zaliha u promet
26. *zalihe nafte* – zalihe energetskih proizvoda navedenih u Prilogu C odjeljku 3.1. prvom stavku Uredbe (EZ) broj 1099/2008
27. *zalihe za slučaj nužde* – zalihe nafte koje svaka država članica mora održavati, odnosno obvezne zalihe nafte i naftnih derivata.

## II. OBAVLJANJE ENERGETSKIH DJELATNOSTI

### Energetske djelatnosti

#### Članak 4.

**(1)** Energetske djelatnosti u smislu ovoga Zakona su:

1. proizvodnja naftnih derivata
2. transport nafte naftovodima
3. transport naftnih derivata produktovodima
4. transport nafte, naftnih derivata i biogoriva cestovnim vozilima
5. transport nafte, naftnih derivata i biogoriva željeznicom
6. transport nafte, naftnih derivata i biogoriva plovnim putovima
7. trgovina na veliko naftnim derivatima
8. trgovina na malo naftnim derivatima
9. skladištenje nafte i naftnih derivata
10. skladištenje ukapljenog naftnog plina
11. trgovina na veliko ukapljenim naftnim plinom i
12. trgovina na malo ukapljenim naftnim plinom.

**(2)** Pravne i fizičke osobe mogu obavljati energetske djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka samo na temelju rješenja Hrvatske energetske regulatorne agencije kojim se dozvoljava obavljanje pojedine djelatnosti (u daljnjem tekstu: dozvola).

**(3)** Iznimno od stavka 2. ovoga članka, za energetske djelatnosti iz stavka 1. točke 4., 5., 6., 8. i 12. ovoga članka nije potrebno ishoditi dozvolu.

**(4)** Iznimno od stavka 2. ovoga članka, za energetske djelatnosti iz stavka 1. točke 9. i 10. ovoga članka nije potrebno ishoditi dozvolu ako se te energetske djelatnosti obavljaju za vlastite potrebe, odnosno bez davanja usluge skladištenja drugim pravnim i fizičkim osobama.

**(5)** Energetski subjekti koji obavljaju energetske djelatnosti iz stavka 4. ovoga članka dužni su dostavljati izvješće o količini uskladištene nafte i naftnih derivata Ministarstvu i Agenciji do 10. u mjesecu za prethodni mjesec, sukladno pravilniku iz članka 12. stavka 3. ovoga Zakona.

## Članak 5.

**(1)** Energetski subjekti koji obavljaju energetske djelatnosti iz članka 4. stavka 1. točke 2. i 3. ovoga Zakona dužni su pravnoj ili fizičkoj osobi koja podnese zahtjev za pristup transportnom sustavu, uz ispunjavanje tehničkih uvjeta pristupa i priključenja sukladno posebnim propisima, omogućiti pristup na nepristran i razvidan način prema načelu pregovornog pristupa treće strane.

**(2)** Energetski subjekti iz stavka 1. ovoga članka mogu odbiti pristup transportnom sustavu trećoj strani ako postoje tehnička ili sigurnosna ograničenja ili u slučaju popunjenog kapaciteta naftovoda, odnosno produktovoda.

**(3)** Energetski subjekti iz stavka 1. ovoga članka dužni su u slučaju odbijanja pristupa transportnom sustavu dostaviti stranci odluku s razlozima odbijanja pristupa.

**(4)** Nezadovoljna stranka ima pravo podnijeti žalbu Hrvatskoj energetske regulatornoj agenciji na odluku energetskog subjekta iz stavka 3. ovoga članka o odbijanju pristupa transportnom sustavu ili na uvjete pristupa transportnom sustavu.

**(5)** Hrvatska energetska regulatorna agencija dužna je donijeti rješenje u roku od 60 dana od dana podnošenja žalbe. Odluka Hrvatske energetske regulatorne agencije je izvršna, a nezadovoljna stranka može protiv rješenja Hrvatske energetske regulatorne agencije pokrenuti upravni spor.

## Članak 6.

**(1)** Energetski subjekti koji obavljaju energetske djelatnosti iz članka 4. stavka 1. točke 7. i 8. ovoga Zakona dužni su na tržište nafte i naftnih derivata staviti biogoriva radi ostvarivanja nacionalnog cilja stavljanja na tržište biogoriva. Za izračun i utvrđivanje ispunjenja nacionalnog cilja ne uzima se u obzir količina dizelskog goriva ili motornog benzina koju pojedini distributer stavlja na tržište radi punjenja obveznih zaliha nafte i naftnih derivata, u skladu s odredbama ovoga Zakona, niti ona količina dizelskog goriva ili motornog benzina koju stavlja na tržište za obrambene potrebe Oružanih snaga Republike Hrvatske ili za namjene u skladu s međunarodnim obvezama Republike Hrvatske.

**(2)** Energetski subjekt iz stavka 1. ovoga članka koji stavlja na tržište dizelsko gorivo ili motorni benzin za pogon motornih vozila ili brodova se sukladno posebnom zakonu koji uređuje trošarine, smatra trošarinskim obveznikom.

## Članak 7.

**(1)** Ministarstvo sudjeluje u izradi dokumenata prostornog uređenja koje donosi Hrvatski sabor.

**(2)** Ured državne uprave u županiji, odnosno upravno tijelo Grada Zagreba nadležno za poslove energetike sudjeluje u izradi dokumenata prostornog uređenja koje donose predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

**(3)** Nositelj izrade dokumenata prostornog uređenja dužan je o prijedlogu dokumenata prostornog uređenja iz stavaka 1. i 2. ovoga članka pribaviti mišljenje Ministarstva, odnosno ureda državne uprave u županiji, odnosno upravnog tijela Grada Zagreba nadležnog za poslove energetike.

### Članak 8.

**(1)** Naftni derivati koji se stavljaju na tržište moraju zadovoljavati uvjete utvrđene propisima o kvaliteti tekućih naftnih goriva i drugim propisima.

**(2)** Radi ostvarivanja nacionalnog cilja stavljanja na tržište biogoriva na tržište naftnih derivata stavljaju se biogoriva ako zadovoljavaju propisane tehničke zahtjeve za kvalitetom goriva utvrđene izdavanjem potvrde (certifikata) o sukladnosti u skladu s posebnim propisom te ako su označena u skladu s propisima o kvaliteti goriva.

**(3)** Kvalitetu i količinu naftnih derivata koji se stavljaju na tržište i skladište u skladištima kontrolira pravna osoba akreditirana prema zahtjevu norme HRN EN ISO/IEC 17020, A vrste, sukladno uredbi kojom se uređuje kvaliteta tekućih naftnih goriva i normama koje propisuju način mjerenja i obračuna količina robe.

**(4)** Radi ispunjenja zahtjeva iz stavaka 1. i 2. ovoga članka Vlada Republike Hrvatske će na prijedlog Ministarstva uredbom propisati uvjete za uvoz, odnosno unos naftnih derivata.

### Članak 9.

**(1)** Cijena nafte i naftnih derivata utvrđuju se u skladu s pravilima kojima se uređuju tržišni odnosi.

**(2)** Iznimno od stavka 1. ovoga članka Vlada Republike Hrvatske može, radi zaštite potrošača, regulacije tržišta ili drugih opravdanih razloga, uredbom propisati najvišu razinu maloprodajnih cijena za pojedine naftne derivate, za neprekinuto razdoblje od najduže 90 dana.

### Članak 10.

**(1)** Ministarstvo stvara uvjete i nadzire sigurnu, redovitu i kvalitetnu opskrbu tržišta nafte i naftnih derivata u Republici Hrvatskoj.

**(2)** Ministarstvo je zaduženo za koordinaciju i suradnju s Europskom komisijom i Međunarodnom agencijom za energiju. Suradnja uključuje sva pitanja o sigurnosti opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata, posebice u slučaju poremećaja opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata, kao i pitanja dostave registra zaliha i statističkih sažetaka o stanju obveznih i komercijalnih zaliha nafte i naftnih derivata. Stručnu pomoć Ministarstvu osigurava Agencija.

**(3)** Ministarstvo predstavlja Republiku Hrvatsku u radnim, stručnim i savjetodavnim tijelima Europske komisije i Međunarodne agencije za energiju koja se odnose na sigurnost opskrbe naftom i naftnim derivatima.

**(4)** Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva donosi odluku o Planu intervencije u slučaju izvanrednog poremećaja opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata (u daljnjem tekstu: Plan intervencije).

**(5)** Planom intervencije određuje se postupak i kriteriji za utvrđivanje izvanrednog poremećaja opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata, nadležnosti i odgovornosti u slučaju poremećaja opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata te postupci za normalizaciju opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata Republike Hrvatske. Plan intervencije propisuje i postupanje u slučaju donošenja međunarodne odluke o puštanju obveznih zaliha nafte i naftnih derivata na tržište.

**(6)** Plan intervencije minimalno mora sadržavati sljedeće mjere:

1. obvezu dostave podataka o redovitoj potrošnji nafte i naftnih derivata te njihov oblik i sadržaj
2. obvezu dostave podataka u slučaju izvanrednog poremećaja opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata te njihov oblik i sadržaj
3. ograničenja maksimalne brzine vožnje javnim cestama
4. ograničenja vožnje motornim vozilima ili drugim sredstvima prijevoza koja za pogon koriste naftne derivate
5. ograničenja plovidbe brodova i zrakoplova koji za pogon koriste naftne derivate
6. ograničenja radnog vremena benzinskih stanica
7. utvrđivanja uvjeta trošenja i zanaavljanja obveznih zaliha nafte i naftnih derivata.

**(7)** Vlada Republike Hrvatske može u slučaju izvanrednog poremećaja u opskrbi tržišta nafte i naftnih derivata ili radi sprječavanja nastanka izvanrednog poremećaja opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata uvesti radnu obvezu energetske djelatnosti iz članka 4. stavka 1. točke 1., 2., 3., 7., 8., 9., 10., 11. i 12. ovoga Zakona.

**(8)** Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Stručnog povjerenstva za praćenje sigurnosti opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata (u daljnjem tekstu: Stručno povjerenstvo) donosi odluku o mjerama u slučaju poremećaja opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata, odnosno odluku o mjerama za normalizaciju opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata u slučaju izvanrednog poremećaja opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata, kao i odluku o dodatnim mjerama za normalizaciju opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata u slučaju izvanrednog poremećaja opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata.

**(9)** Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Stručnog povjerenstva, donosi odluku o ukidanju svih mjera za normalizaciju opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata.

## Članak 11.

**(1)** Stručno povjerenstvo za praćenje sigurnosti opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata imenuje Vlada Republike Hrvatske rješenjem, na prijedlog Ministarstva, a sastoji se od:

- dva predstavnika Ministarstva iz područja energetike
- predsjednika Uprave Agencije
- predstavnika Hrvatske energetske regulatorne agencije, na razini člana Upravnog vijeća ili direktora sektora

- tri predstavnika, na razini člana Uprave ili izvršnog direktora, iz tri energetska subjekta s najvećim udjelom na tržištu nafte i naftnih derivata u veleprodaji.

**(2)** Predsjednik Stručnog povjerenstva je predstavnik Ministarstva iz područja energetike, a zamjenik predsjednika Stručnog povjerenstva je predsjednik Uprave Agencije.

**(3)** Stručno povjerenstvo nadležno je za:

1. nadzor redovite opskrbe domaćeg tržišta nafte i naftnih derivata
2. provođenje Plana intervencije iz članka 10. stavka 4. ovoga Zakona
3. predlaganje mjera za normalizaciju opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata u slučaju izvanrednog poremećaja opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata
4. predlaganje Vladi Republike Hrvatske donošenja odluke o mjerama u slučaju poremećaja opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata, odnosno odluke o mjerama za normalizaciju opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata u slučaju izvanrednog poremećaja opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata, kao i odluke o dodatnim mjerama za normalizaciju opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata u slučaju izvanrednog poremećaja opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata
5. nadzor i koordiniranje provedbe odluka iz stavka 3. točke 4. ovoga članka
6. predlaganje Vladi Republike Hrvatske donošenja odluke o ukidanju svih mjera za normalizaciju opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata.

**(4)** Stručno povjerenstvo odlučuje na sjednicama Stručnog povjerenstva. Sjednice Stručnog povjerenstva saziva i njima predsjedava predsjednik Stručnog povjerenstva. Način rada i odlučivanja Stručnog povjerenstva uređuje se Poslovníkom o radu Stručnog povjerenstva kojega donosi Stručno povjerenstvo.

**(5)** Pripremu sjednica Stručnog povjerenstva i administrativno-tehničke poslove u vezi s njegovim radom obavlja Agencija.

**(6)** Energetski subjekti, Hrvatska energetska regulatorna agencija i kupci nafte i naftnih derivata dužni su u slučaju poremećaja opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata ili radi sprječavanja nastanka poremećaja opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata surađivati sa Stručnim povjerenstvom i postupati sukladno odredbama Plana intervencije.

**(7)** Rješenje o imenovanju Stručnog povjerenstva iz stavka 1. ovoga članka objavljuje se u »Narodnim novinama«.

## Članak 12.

**(1)** Energetski subjekti koji obavljaju energetska djelatnost iz članka 4. stavka 1. točke 7., 8, 11. i 12. ovoga Zakona te energetski subjekti koji uvoze, odnosno unose naftne derivate za vlastite potrebe dužni su Ministarstvu dostavljati:

- podatke o uvozu, odnosno unosu nafte i naftnih derivata koji se odnose na količinu, porijeklo, cijenu i kvalitetu nafte i naftnih derivata
- podatke o cijenama naftnih derivata bez naknada, trošarina i poreza, kao i o cijenama naftnih derivata sa svim uključenim naknadama, trošarinama i porezima.

**(2)** Energetski subjekti koji obavljaju energetska djelatnost iz članka 4. stavka 1. točke 1., 2., 3. i 9. ovoga Zakona dužni su Ministarstvu dostavljati:

- podatke o planiranim, započetim i završenim investicijskim projektima
- podatke o energetskom postrojenju ili dijelovima energetskog postrojenja u slučaju privremenog ili trajnog prestanka rada
- podatke o planiranim remontima energetskih postrojenja
- podatke o svim ostalim događajima koji mogu utjecati na opskrbu tržišta nafte i naftnih derivata.

**(3)** Ministar će pravilnikom propisati sadržaj, način dostave, rokove i objave podataka iz stavaka 1. i 2. ovoga članka.

### III. OPERATIVNE ZALIHE NAFTNIH DERIVATA

#### Članak 13.

**(1)** Operativne zalihe naftnih derivata formiraju se radi osiguranja stabilnosti i sigurnosti proizvodnje električne i toplinske energije za tržište i za kupce koji zahtijevaju posebnu sigurnost i kvalitetu opskrbe te za stabilno i sigurno odvijanje prometa.

**(2)** Operativne zalihe formiraju se za sljedeće naftne derivate: motorne benzine, dizelska goriva, plinska ulja, loživa ulja, gorivo za mlazne motore i ukapljeni naftni plin.

**(3)** Obveznici osiguranja operativnih zaliha su:

- energetski subjekti koji iz naftnih derivata iz stavka 2. ovoga članka proizvode električnu i/ili toplinsku energiju za tržište ili za vlastite potrebe
- energetski subjekti koji pružaju uslugu opskrbe naftnim derivatima iz stavka 2. ovoga članka pružateljima javnih usluga u obrazovanju, zdravstvu i socijalnoj skrbi
- energetski subjekti koji opskrbljuju: industriju za potrebe njezine proizvodnje, malo i srednje poduzetništvo za potrebe njihove proizvodnje, pogon poljoprivrednih strojeva poljoprivrednih gospodarstava i za rad pogonskih i pomoćnih motora ribarskih plovila kojima se obavlja gospodarski ribolov te za rad pogonskih i pomoćnih motora plovila i strojeva u ribogojstvu i akvakulturi, kao i za plovidbu
- energetski subjekti koji pružaju uslugu opskrbe naftnim derivatima u prometu (benzinskih postaja, prijevoznika u cestovnom, željezničkom i zračnom prometu – zračnih luka otvorenih za međunarodni promet).

**(4)** Pravne i fizičke osobe iz stavka 3. ovoga članka dužne su formirati i obnavljati operativne zalihe kada proizvode, opskrbljuju, unose ili uvoze naftne derivate, isključujući tranzit.

**(5)** Pravne i fizičke osobe iz stavka 3. ovoga članka dužne su Ministarstvu dostavljati podatke o stanju operativnih zaliha na teritoriju Republike Hrvatske.

**(6)** Način formiranja i određivanja količine operativnih zaliha naftnih derivata te prava i obveze obveznika osiguranja operativnih zaliha u poslovanju operativnim zalihama propisuje ministar pravilnikom.

## IV. OBVEZNE ZALIHE NAFTE I NAFTNIH DERIVATA

### Članak 14.

**(1)** Obvezne zalihe nafte i naftnih derivata formiraju se za osiguranje opskrbe naftom i naftnim derivatima u slučaju prijetnje energetske sigurnosti države, zbog izvanrednih poremećaja opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata.

**(2)** Obvezne zalihe nafte i naftnih derivata koriste se u slučaju poremećaja opskrbe na tržištu nafte i naftnih derivata u Republici Hrvatskoj te radi ispunjenja međunarodnih obveza Republike Hrvatske na temelju odluka Međunarodne agencije za energiju i Europske komisije o puštanju obveznih zaliha nafte i naftnih derivata na tržište.

**(3)** Obvezne zalihe nafte i naftnih derivata formiraju se najmanje u količini od 90 dana prosječnog dnevnog neto uvoza, odnosno unosa ili 61 dan prosječne dnevne domaće potrošnje naftnih derivata u prethodnoj kalendarskoj godini, ovisno o tome koja je količina veća. Obveza formiranja obveznih zaliha za tekuću godinu, u odnosu na prethodnu, usklađuje se najkasnije do 1. travnja tekuće godine i važi najdulje do 31. ožujka sljedeće godine.

**(4)** Prosječni dnevni neto uvoz, odnosno unos i prosječna dnevna domaća potrošnja iz stavka 3. ovoga članka izračunavaju se na temelju ekvivalenta sirove nafte u uvozu, odnosno unosu i domaćoj potrošnji, tijekom prethodne kalendarske godine.

**(5)** Količine obveznih zaliha koje se čuvaju izračunavaju se na temelju ekvivalenta sirove nafte. O količini, strukturi, razmještanju i raspoloživosti obveznih zaliha nafte i naftnih derivata Agencija vodi registar i statističke sažetke koje dostavlja Ministarstvu.

**(6)** Statističke sažetke i cjelovitu kopiju registra zaliha iz stavka 5. ovoga članka Ministarstvo dostavlja Europskoj komisiji.

**(7)** Ministar će pravilnikom propisati način i postupak izračuna prosječnog dnevnog neto uvoza, odnosno unosa, prosječne dnevne potrošnje i količina zaliha koje se čuvaju te sadržaj, oblik i način vođenja registra i statističkih sažetaka o obveznim zalihama nafte i naftnih derivata, kao i rokove i način njihove dostave Europskoj komisiji.

**(8)** Obvezne zalihe nafte i naftnih derivata ne uključuju strateške robne zalihe, uređene zakonom kojim se uređuju strateške robne zalihe te operativne zalihe određene odredbama ovoga Zakona i zakonom kojim se uređuje energetska sektor, količine goriva sadržane u spremnicima vozila i ostalim prometnim sredstvima, a koje služe isključivo za njihov pogon, količine goriva koje se nalaze u spremnicima brodova, cjevovodima, željezničkim cisternama, autocisternama, spremnicima benzinskih stanica, količine goriva uskladištene kod krajnjih potrošača, kao ni zalihe goriva u vlasništvu Oružanih snaga Republike Hrvatske, odnosno količine goriva koje su rezervirane za potrebe Oružanih snaga Republike Hrvatske.

## Članak 15.

- (1)** Obvezne zalihe naftnih derivata čuvaju se u gotovim proizvodima, sirovoj nafti i u nematerijalnom obliku u obliku ugovora o opcijskoj kupnji robe po unaprijed utvrđenim kriterijima u određenom vremenskom razdoblju.
- (2)** Najmanje jedna trećina obveze držanja obveznih zaliha treba biti u gotovim proizvodima i to onih pojedinih naftnih derivata čija je zajednička zastupljenost, izražena u ekvivalentu sirove nafte, jednaka najmanje 75% ukupne domaće potrošnje iz prethodne godine.
- (3)** Količinu i strukturu obveznih zaliha za tekuću godinu na temelju podataka Državnog zavoda za statistiku o neto uvozu, odnosno unosu i ostvarenoj potrošnji u prethodnoj godini, ovisno koja je količina veća, određuje Agencija do 31. ožujka tekuće godine.
- (4)** Vlada Republike Hrvatske donosi odluku o puštanju na tržište obveznih zaliha nafte i naftnih derivata.
- (5)** Agencija pušta obvezne zalihe na tržište po tržišnim cijenama. Tržišna cijena je cijena koja se postigne tržišnim natjecanjem temeljeno na srednjim kotacijama, objavljenim tijekom isporuke u Platt's Crude Oil Marketwireu i Platt's European Marketscanu, za naftu i naftne derivate koji su predmet prodaje.
- (6)** U slučaju da Vlada Republike Hrvatske donese odluku iz stavka 4. ovoga članka, a Agencija ne uspije tržišnim natjecanjem pustiti na tržište obvezne zalihe, obvezu kupnje i prodaje prema uvjetima iz tržišnog natjecanja i dopreme naftnih derivata krajnjim potrošačima ima energetski subjekt koji posjeduje najveći broj benzinskih postaja na državnom području Republike Hrvatske.
- (7)** Vlada Republike Hrvatske određuje odlukom način osiguranja, dinamiku formiranja i znavljanja obveznih zaliha nafte i naftnih derivata, organizaciju skladištenja i regionalni raspored obveznih zaliha nafte i naftnih derivata.

## Članak 16.

- (1)** Obvezne zalihe nafte i naftnih derivata skladište se u skladištima koja mogu koristiti trgovci na veliko naftnim derivatima, kao i pravne i fizičke osobe koje unose, odnosno uvoze naftu i naftne derivate. Sa zalihamo Agencije ne smije se postupati bez prethodne pisane suglasnosti Agencije.
- (2)** Nafta i naftni derivati u vlasništvu Agencije ne mogu biti predmetom ovrhe.
- (3)** Energetski subjekt koji obavlja djelatnost skladištenja nafte i naftnih derivata i koji je preuzeo na skladištenje zalihe u vlasništvu Agencije nema pravo pridržaja, ni založno pravo nad naftom i naftnim derivatima koje skladišti kao obvezne zalihe.
- (4)** Energetski subjekt iz stavka 3. ovoga članka dužan je na zahtjev Agencije izdati skladišnicu za obvezne zalihe koje je primio na skladištenje.
- (5)** Energetski subjekt iz stavka 3. ovoga članka dužan je ovlaštenom predstavniku Agencije osigurati slobodan pristup skladištu te stavljanje na uvid cjelokupne dokumentacije iz koje je nedvojbeno

vidljivo dnevno stanje skladišta i stanje obveznih zaliha. Ovlašteni predstavnik Agencije nije dužan najaviti svoj dolazak skladištaru.

**(6)** Ministarstvo, Agencija i energetske subjekti koji za Agenciju skladište zalihe dužni su omogućiti ovlaštenim predstavnicima Europske komisije pregled obveznih zaliha. Pregled uključuje uvid u dokumente vezane za obvezne zalihe i pravo pristupa mjestima na kojima se zalihe drže.

**(7)** Ministarstvo, Agencija i energetske subjekti koji za Agenciju skladište zalihe dužni su čuvati sve dokumente, podatke i statističke sažetke koji se odnose na vrstu, količinu, kvalitetu i razmještaj obveznih zaliha, najmanje pet godina od dana njihova nastanka.

**(8)** Obvezne zalihe nafte i naftnih derivata Republike Hrvatske mogu se čuvati na državnom području država s kojima je prethodno sklopljen međudržavni sporazum o čuvanju obveznih zaliha.

**(9)** Obvezne zalihe drugih država koje se na temelju međudržavnih sporazuma čuvaju na državnom području Republike Hrvatske ili su u provozu preko državnog područja Republike Hrvatske, ne mogu biti predmetom nikakvih mjera kojima bi se ograničilo raspolaganje takvim zalihama i njihova otprema s državnog područja Republike Hrvatske.

## Članak 17.

**(1)** Energetski subjekt koji obavlja energetske djelatnosti iz članka 4. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona dužan je do 31. siječnja svake godine dostaviti Ministarstvu izvješće o proizvedenim, uvezenim, odnosno unesenim, prerađenim i isporučenim količinama nafte i naftnih derivata u prethodnoj godini, kao i dostaviti izvješće o ostvarenom proizvodnom programu rafinerija u prethodnoj godini te planiranom uvozu, odnosno unosu nafte i proizvodnom programu za tekuću godinu.

**(2)** Energetski subjekt koji obavlja energetske djelatnosti iz članka 4. stavka 1. točke 7. ovoga Zakona ili uvoza, odnosno unosa naftnih derivata za vlastite potrebe, dužan je do 31. siječnja svake godine dostaviti Ministarstvu preliminarno izvješće o uvezenim, odnosno unesenim i isporučenim količinama naftnih derivata u prethodnoj godini i planiranom uvozu, odnosno unosu naftnih derivata za tekuću godinu.

**(3)** Energetski subjekt koji obavlja energetske djelatnosti iz članka 4. stavka 1. točke 8. ovoga Zakona dužan je do 31. siječnja svake godine dostaviti Ministarstvu izvješće o isporučenim količinama naftnih derivata u prethodnoj godini.

**(4)** Energetski subjekti koji obavljaju energetske djelatnosti iz članka 4. stavka 1. točke 2., 3. i 9. ovoga Zakona dužni su do 31. siječnja svake godine dostaviti Ministarstvu izvješće o prevezenim količinama sirove nafte i naftnih derivata te o prometu sirove nafte i naftnih derivata kroz skladišta u prethodnoj godini.

**(5)** Ministar će pravilnikom propisati sadržaj i oblik izvješća iz stavaka 1., 2., 3. i 4. ovoga članka.

**(6)** Energetski subjekti koji obavljaju energetske djelatnosti iz članka 4. stavka 1. točke 1. i 7. ovoga Zakona ili uvoza, odnosno unosa naftnih derivata za vlastite potrebe ili su dužni čuvati operativne zalihe iz članka 13. ovoga Zakona, dužni su dostavljati Agenciji podatke o stanju komercijalnih i operativnih zaliha naftnih derivata.

**(7)** Ministarstvo dostavlja Europskoj komisiji mjesečni statistički sažetak o zalihama nafte i naftnih derivata u vlasništvu energetskih subjekata iz stavka 6. ovoga članka.

**(8)** Na temelju podataka iz stavka 6. ovoga članka, Agencija izrađuje analizu trenutačne raspoloživosti nafte i naftnih derivata te raspoložive zalihe nafte i naftnih derivata preračunava u raspoložive dane neto uvoza, odnosno unosa ili potrošnje, ovisno o obvezi čuvanja obveznih zaliha za tekuću godinu.

**(9)** Ministar donosi pravilnik kojim će se propisati sadržaj, oblik i rokovi dostave podataka iz stavka 6. ovoga članka.

## V. NADZOR

### Članak 26.

**(1)** Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega provodi Ministarstvo.

**(2)** Nadzor nad zakonitošću rada Agencije obavlja Ministarstvo.

**(3)** Inspeksijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona provode osobe nadležne za obavljanje inspeksijskih poslova sukladno posebnim propisima.

## VI. PREKRŠAJNE ODREDBE

### Članak 27.

**(1)** Novčanom kaznom u iznosu od 1000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba, odnosno fizička osoba koja je energetski subjekt ako:

- ne dopusti pristup transportnim sustavima (članak 5.)
- ne postupa sukladno odlukama Vlade Republike Hrvatske u slučaju poremećaja opskrbe (članak 10. stavak 7.)
- ne osigura operativne zalihe naftnih derivata (članak 13.)
- ne dopusti pristup obveznim zalihama ili ne čuva dokumentaciju o obveznim zalihama (članak 16. stavci 5., 6. i 7.).

**(2)** Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka pravna osoba, odnosno pravna osoba koja je energetski subjekt.

**(3)** Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 do 50.000,00 kuna za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u fizičkoj, odnosno pravnoj osobi te u energetskom subjektu.

**(4)** Uz novčanu kaznu za prekršaj može se energetskom subjektu iz stavaka 1. i 2. ovoga članka koji je počinio dva ili više prekršaja ili u roku od godine dana ponavlja prekršaje iz stavka 1. ovoga članka izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja energetske djelatnosti u trajanju do godine dana, a odgovornoj osobi energetskog subjekta izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja energetske djelatnosti u trajanju do godine dana.

**(5)** Uz novčanu kaznu za prekršaj može se energetsom subjektu koji u slučaju poremećaja opskrbe ne postupa sukladno odlukama Vlade Republike Hrvatske izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja energetske djelatnosti u trajanju od tri mjeseca do godine dana, a odgovornoj osobi eneretskog subjekta izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja energetske djelatnosti u trajanju od jednog mjeseca do godine dana.

## Članak 28.

**(1)** Novčanom kaznom u iznosu od 1000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba, odnosno fizička osoba koja je energetska subjekt ako:

- ne dostavlja podatke (članak 12., članak 13. stavak 5., članak 14. stavak 5. i članak 17.).

**(2)** Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka pravna osoba, odnosno pravna osoba koja je energetska subjekt.

**(3)** Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 do 50.000,00 kuna za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u fizičkoj, odnosno pravnoj osobi te u energetsom subjektu.

**(4)** Uz novčanu kaznu za prekršaj može se energetsom subjektu iz stavaka 1. i 2. ovoga članka koji je počinio dva ili više prekršaja ili u roku od godine dana ponavlja prekršaj iz stavka 1. ovoga članka izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja energetske djelatnosti u trajanju do godine dana, a odgovornoj osobi eneretskog subjekta izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja energetske djelatnosti u trajanju do godine dana.

## VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

### Članak 29.

**(1)** Upravno vijeće Agencije dužno je uskladiti statut Agencije s odredbama ovoga Zakona i zatražiti suglasnost Vlade Republike Hrvatske na statut Agencije u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

**(2)** Hrvatska agencija za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata osnovana Zakonom o tržištu nafte i naftnih derivata (»Narodne novine«, br. 57/06., 18/11. i 144/12.) nastavlja poslovati sukladno odredbama ovoga Zakona.

**(3)** Stupanjem na snagu ovoga Zakona, predsjednik i članovi upravnog vijeća Agencije ostaju na svojim dužnostima do isteka mandata na koje su imenovani.

### Članak 30.

**(1)** Vlada Republike Hrvatske donijet će, na prijedlog Ministarstva, odluku iz članka 10. stavka 4. ovoga Zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

**(2)** Do stupanja na snagu propisa iz stavka 1. ovoga članka primjenjuje se Plan intervencije u slučaju izvanrednog poremećaja opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata (»Narodne novine«, br. 112/12.).

## Članak 31.

**(1)** Vlada će uredbu iz članka 8. stavka 4. ovoga Zakona donijeti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

**(2)** Ministar će propise iz članka 12. stavka 3., članka 13. stavka 6., članka 14. stavka 7. i članka 17. stavka 5. i 9. ovoga Zakona donijeti u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

**(3)** Do dana stupanja na snagu propisa iz stavka 2. ovoga članka primjenjivat će se propisi kojima su uređena odnosa pitanja, koji su na snazi na dan stupanja na snagu ovoga Zakona, ako nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

**(4)** Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaju važiti:

1. Pravilnik o utvrđivanju najviših maloprodajnih cijena naftnih derivata (»Narodne novine«, br. 145/12., 18/13., 62/13. i 109/13.)
2. Pravilnik o utvrđivanju cijena ukapljenog naftnog plina (»Narodne novine«, br. 147/10. i 59/11.)
3. Tarifni sustav za transport nafte naftovodom (»Narodne novine«, broj 39/07.)
4. Odluka o iznosu tarifa za transport nafte naftovodom za 2011. godinu (»Narodne novine«, br. 53/11.)
5. Pravilnik o općim uvjetima i tarifi za skladištenje obveznih zaliha nafte i naftnih derivata (»Narodne novine«, br. 68/03.)
6. Pravilnik o organizaciji, nadzoru i prikupljanju naknade za financiranje rada HANDA-e i obveznih zaliha nafte i naftnih derivata (»Narodne novine«, br. 63/11.).

**(5)** U izvršenju okvirnih sporazuma i/ili ugovora o javnoj nabavi s promjenljivom cijenom koji su sklopljeni do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, u kojima je način utvrđivanja cijene vezan uz primjenu propisa iz stavka 4. ovoga članka koji prestaju važiti, od dana stupanja na snagu ovoga Zakona cijena ne može biti viša od iznosa utvrđenog uz primjenu tih propisa na dan prije stupanja na snagu ovoga Zakona na način određen okvirnim sporazumom i/ili ugovorom, dok ugovorne strane pisanim putem ne urede novi način utvrđivanja odnosno metodologiju izmjene cijene.

## Članak 32.

Vlada Republike Hrvatske imenovat će, na prijedlog Ministarstva, članove Stručnog povjerenstva iz članka 11. stavka 1. ovoga Zakona u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

## Članak 33.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o tržištu nafte i naftnih derivata (»Narodne novine«, br. 57/06., 18/11. i 144/12.).

## Članak 34.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 022-03/13-01/310

Zagreb, 31. siječnja 2014.

## PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE iz NN 73/17

### Članak 4.

U roku od 120 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona ravnatelj Hrvatske agencije za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata poduzet će radnje potrebne za provedbu pripajanja Hrvatske agencije za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata Agenciji za ugljikovodike u sudskom registru.

### Članak 5.

**(1)** Uredbu o pojedinim pitanjima u vezi djelatnosti Hrvatske agencije za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata («Narodne novine», br. 64/09.) Vlada Republike Hrvatske će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona uskladiti prema odredbama ovoga Zakona.

**(2)** Pravilnik o izračunu prosječnog dnevnog neto uvoza, odnosno unosa, prosječne dnevne potrošnje i količina zaliha nafte i naftnih derivata («Narodne novine», br. 132/14.) ministar nadležan za energetiku će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona uskladiti prema odredbama ovoga Zakona.

### Članak 6.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 022-03/17-01/101

Zagreb, 14. srpnja 2017.